

Dromen van een baan bij de sociale dienst

tekst: Liny Bruijnzeel foto: Archief Gemeente Sneek

Sociale Dienst Sneek

"Als jongen keek je met ontzag naar de ambtenaren op een secretarie." Aan het woord is Dirk van Heijum*, geboren in Murmerwoude, Friesland. Het is 1945, de oorlog is afgelopen en de nog jonge Dirk wil graag aan de slag. Hij gebruikt zijn broer die werkt als distributieambtenaar om de ambtenarij van Dantumadeel binnen te komen. Het lukt. Van Heijum werkt zes maanden bij de distributiedienst als hij bij de directeur wordt ontboden die hem een functie aanbiedt bij het Algemeen Burgerlijk Ambtbestuur (ABA). Daar

begint hij op 2 januari 1946. Van Heijum is dolblij al weet hij niet veel meer van het Ambtbestuur dan dat er geld wordt uitgegeven. "Maar hoe was mij duister." Hij wordt op zijn eerste werkdag direct uit zijn droom geholpen. Dantumadeel telt op dat moment zevenhonderd werklozen en tweehonderd ABA-klanten. Op maandag levert iedereen zijn inkomstenbriefjes in en op woensdag is het uitbetaaldag. "Weet u wel hoe dat ging? Op een tafeltje werd een bak met geld geplaatst en aan

weerszijden voor het loket waren twee ambtenaren en dan vanaf 9 uur maar uitbetalen. Als je snel werkte kon je iedere minuut één uitbetalen." Van 9 tot 12 gaven Van Heijum en zijn collega 360 arbeiders geld. "S Middags deed je dan de rest." De twee kregen geen vaste aanstelling, want volgens de burgemeester was sociale zaken "een aflopende zaak, omdat alle mensen werk zouden krijgen." Eind 1947 zijn die inzichten veranderend en volgt alsnog een vaste aanstelling. Van Heijum studeert naast zijn baan hard. Hij is niet van plan zijn leven lang in Dantumadeel te blijven. Hij haalt zijn diploma's Boekhouden, Maatschappelijk Werker A, Gemeentelijke Administratie I en het eerste deel van Gemeentefinanciën. Hij solliciteert een aantal keer en wordt dankzij zijn diploma Gemeentelijke Administratie uiteindelijk in het 'rijke' Sneek benoemd als waarnemend chef op de afdeling Sociale Zaken. Hij legt de lat hoog. "Ik was zo eigenwijs praktisch alle bestaande regelingen uit het hoofd te leren, omdat ik niet wou dat wanneer de chef

afwezig was ik niet op afdoende wijze leiding zou kunnen geven."

Het ambtenarenkorps groeit explosief: van zeven mensen in 1954 naar meer dan dertig in 1972. En datzelfde geldt voor de werkzaamheden. "Kon je vroeger volstaan de aanvragen voor uitkeringen direct toe te staan of af te wijzen, [...] na 1967 moest je beschikkingen schrijven met als gevolg dat er ook veel bezwaarschriften werden ingediend. Ik heb vaak gezegd, dat vroeger een aanvraag om uitkering tien minuten tijd vergde en na 1967 anderhalve dag."

Sociale Zaken betreft in 1972 een nieuw gebouw in Sneek. De ambtenaren van de buitendienst zijn geïnstalleerd op de 'platte' grond, de administratieve ambtenaren op de eerste etage. Van Heijum is niet gelukkig met de situatie. "Vrij snel ontdekte ik al dat buiten- en binnendienstambtenaren niet zo best met elkaar konden opschieten. Waarom? Lag het aan de hogere beroepsopleiding van de buitendienstambtenaren?" Het lukt hem niet om de verstandhouding te verbeteren. Achteraf zegt hij daarover: "Zou ik thans dit probleem oplossen, dan zou ik een andere vorm kiezen, meer mixen van ambt."

In 1975 wordt de toenmalige directeur ziek. Van Heijum neemt hem waar en volgt hem in 1976 op. "Een moeilijke maar mooie taak lag voor me open." Helaas wordt Van Heijum zelf ook ziek. In 1980 komt na 36 jaar werken in dienst van de gemeente een einde aan zijn loopbaan. Hij krijgt een invaliditeitspensioen.

Toch blijft Van Heijum begaan met zijn vak en de mensen die het werk doen. Daarom schrijft hij zijn belangenvereniging Divosa een brief met daarin zijn verhaal. "Bovenstaande relaas heb ik meer geschreven voor jonge ambtenaren om te laten zien, dat je door studie en inzet veel kunt bereiken bij een sociale dienst."

Hij besluit bovendien met een krachtig appél, dat in de huidige tijd waarin iedereen de mond vol heeft van 'klantgerichtheid' en 'de burger centraal' niet misstaat. "Wees altijd eerlijk en oprecht ten aanzien van je cliënten. Een klant komt bij je met een probleem, verwacht van jou een oplossing van zijn problemen en onderkent gauw dat hij met een kluitje in het riet is gestuurd." *

* De heer Van Heijum schreef zijn 'Relaas van een ex-directeur van een Gem. Sociale Dienst' in de jaren tachtig van de vorige eeuw. Hij is inmiddels overleden.

Vroeger...

De rubriek 'Vroeger' geeft een beeld van het werk van sociale diensten in het verleden.

Zestig jaar geleden droomde Dirk van Heijum van een baan op een secretarie. Anno 2007

hebben veel sociale diensten grote moeite nieuwe medewerkers te vinden. Terwijl iemand

'door' studie en inzet toch zo veel kan bereiken'....